

178

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA¹⁾

z dnia 19 grudnia 2002 r.

w sprawie grzybów dopuszczonych do obrotu lub produkcji przetworów grzybowych albo artykułów spożywczych zawierających grzyby oraz uprawnień klasyfikatora grzybów i grzyboznawcy

Na podstawie art. 22 ust. 4 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia (Dz. U. Nr 63, poz. 634 i Nr 128, poz. 1408 oraz z 2002 r. Nr 135, poz. 1145 i Nr 166, poz. 1362) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wykaz grzybów dopuszczonych do obrotu lub produkcji przetworów grzybowych albo artykułów spożywczych zawierających grzyby;
- 2) wykaz przetworów grzybowych dopuszczonych do obrotu;
- 3) organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej właściwe do nadawania i pozbawiania uprawnień klasyfikatora grzybów i grzyboznawcy oraz warunki i tryb uzyskiwania tych uprawnień;
- 4) wykaz prac, przy których powinny być zatrudnione osoby posiadające uprawnienia klasyfikatora grzybów lub grzyboznawcy.

§ 2. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do wprowadzanych do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej grzybów uprawnych i rosnących w warunkach naturalnych, świeżych i suszonych, oraz przetworów grzybowych znajdujących się w obrocie na terytorium któregokolwiek z państw członkowskich Unii Europejskiej innego niż Rzeczpospolita Polska.

§ 3. Grzyby dopuszczone do obrotu lub produkcji przetworów grzybowych albo środków spożywczych

zawierających grzyby, świeże lub suszone, obejmują:

- 1) grzyby uprawne;
- 2) grzyby rosnące w warunkach naturalnych.

§ 4. 1. Grzyby, o których mowa w § 3, określa wykaz zamieszczony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

2. Przetwory grzybowe dopuszczone do obrotu określa wykaz zamieszczony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 5. 1. Grzyby świeże, o których mowa w § 3 pkt 2, są dopuszczane do obrotu, jeżeli:

- 1) są jednego gatunku, z wyjątkiem grzybów, które mogą być użyte do produkcji przetworów, o których mowa w ust. 4—6 części B załącznika nr 2 do rozporządzenia;
- 2) nie są rozdrobnione, z wyjątkiem podzielonych jeden raz wzdłuż osi ich trzonów, a także nie mogą to być wyłącznie trzony lub trzony oddzielone od kapeluszy w ilości przekraczającej liczbę kapeluszy;
- 3) nie posiadają zmian organoleptycznych;
- 4) nie posiadają cech zapleśnienia;
- 5) nie występuje nadmierne zaczerwienienie pierwotne, a w szczególności nie występują żywe larwy lub kanaliki po larwach muchówek;
- 6) nie zawierają zanieczyszczeń organicznych (ściółka leśna, mech, igliwie);
- 7) nie zawierają zanieczyszczeń mineralnych (piasek);
- 8) nie zawierają zanieczyszczeń organicznych pochodzenia zwierzęcego (odchody).

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej — zdrowie, na podstawie §1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz.U. Nr 93, poz. 833).

2. Grzyby suszone, o których mowa w § 3 pkt 2, są dopuszczane do obrotu, jeżeli:

- 1) są jednego gatunku w postaci całych owocników, kapeluszy lub krajanki;
- 2) nie występuje nadmierne zaczerwienienie pierwotne (kanaliki po larwach muchówek);
- 3) brak jest szkodników żywności (mole, rozkruszki, muchówki);
- 4) zawilgocenie nie przekracza 12%;
- 5) nie zawierają zanieczyszczeń mineralnych (piasek).

§ 6. Grzyby świeże i przetwory grzybowe dopuszczone do obrotu lub do produkcji środków spożywczych zawierających w swoim składzie grzyby muszą spełniać wymagania określone w przepisach dotyczących:

- 1) maksymalnych poziomów zanieczyszczeń chemicznych i biologicznych, które mogą znajdować się w żywności, składnikach żywności, dozwolonych substancjach dodatkowych, substancjach pomagających w przetwarzaniu żywności albo na ich powierzchni;
- 2) najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości zanieczyszczeń chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych, a także skażeń promieniotwórczych w roślinach, u zwierząt, w tkankach lub narządach zwierząt po uboju i w środkach spożywczych pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, z uwzględnieniem przepisów rozporządzenia.

§ 7. 1. Dopuszczenie do obrotu i przetwórstwa grzybów świeżych rosnących w warunkach naturalnych, przedstawionych do oceny, klasyfikator grzybów lub grzyboznawca potwierdza atestem na grzyby świeże, wydanym według wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do rozporządzenia, z zastrzeżeniem § 5 ust. 1.

2. Dopuszczenie do obrotu rosnących w warunkach naturalnych grzybów suszonych grzyboznawca potwierdza atestem na grzyby suszone, wydanym według wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do rozporządzenia, z zastrzeżeniem § 5 ust. 2.

§ 8. Przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w zakresie przetwórstwa grzybów, zwani dalej „zakładami przetwórczymi”, są zobowiązani:

- 1) posiadać odpowiednie do zamierzonego profilu produkcji wyposażenie techniczne;
- 2) zatrudniać osoby posiadające uprawnienia grzyboznawcy przy następujących pracach:
  - a) dokonywaniu oceny grzybów świeżych i suszonych przeznaczonych do produkcji przetworów grzybowych i środków spożywczych zawierających w swoim składzie grzyby oraz przetworów grzybowych, w zakresie, o którym mowa w § 7 ust. 1 i 2,
  - b) nadzorze nad procesem technologicznym przetwórstwa grzybów,

c) wydawaniu atestów na rosnące w warunkach naturalnych grzyby suszone i grzyby świeże.

§ 9. 1. Przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w zakresie skupu grzybów świeżych rosnących w warunkach naturalnych, zwani dalej „punktami skupu grzybów”, obowiązani są spełniać w szczególności następujące wymagania w zakresie warunków sanitarnych i wyposażenia:

- 1) prowadzić skup grzybów w wydzielonym do tego celu pomieszczeniu, które jest czyste, przewiewne i bez obcych zapachów oraz zabezpieczone przed dostępem insektów i gryzoni, o ścianach białkowanych lub pomalowanych jasnymi kolorami;
- 2) podłoga pomieszczenia musi być równa i utwardzona, łatwo zmywalna, umożliwiającą utrzymanie higieny;
- 3) punkt skupu jest wyposażony w szczególności w:
  - a) wagi i skrzynki — utrzymywane we właściwym stanie technicznym i sanitarnym,
  - b) pojemniki na odpady zabezpieczone przed dostępem insektów i gryzoni,
  - c) sprzęt do utrzymania higieny osobistej — zbiornik z wodą do picia, mydło, ręcznik,
  - d) sprzęt do utrzymania czystości pomieszczenia.

2. Punkty skupu grzybów oraz przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w zakresie targowisk są zobowiązani zatrudniać osoby posiadające uprawnienia klasyfikatora grzybów przy dokonywaniu oceny grzybów świeżych rosnących w warunkach naturalnych oraz wydawania atestów, o których mowa w § 7 ust. 1.

§ 10. Skup grzybów suszonych jest prowadzony przez zakłady przetwórcze. Punkty skupu grzybów mogą skupować grzyby suszone, jeżeli zatrudniają grzyboznawcę.

§ 11. 1. Grzyby świeże rosnące w warunkach naturalnych wolno sprzedawać w placówkach handlowych lub na targowiskach pod warunkiem:

- 1) uzyskania atestu, o którym mowa w § 7 ust. 1;
- 2) umieszczenia w miejscu sprzedaży informacji o gatunku grzybów oraz nazwiska i adresu sprzedawcy.

2. Dopuszcza się do sprzedaży w placówkach handlowych lub na targowiskach rosnące w warunkach naturalnych grzyby suszone, które uzyskały atest, o którym mowa w § 7 ust. 2, w opakowaniach jednostkowych oznakowanych w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 5 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia, zwanej dalej „ustawą”.

3. Zakłady żywienia zbiorowego nie mogą używać do przygotowania potraw rosnących w warunkach naturalnych grzybów suszonych lub grzybów świeżych, jeżeli grzyby te nie posiadają atestu, o którym mowa w § 7 ust. 1 i 2.

§ 12. Grzyby świeże z punktów skupu oraz przetwory grzybowe i artykuły spożywcze zawierające w swoim składzie grzyby mogą być przewożone środkami transportu spełniającymi wymagania sanitarne, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 37 ust. 2 ustawy.

§ 13. Grzyby uprawne i rosnące w warunkach naturalnych, świeże i suszone, oraz przetwory grzybowe pochodzące z państw niebędących członkami Unii Europejskiej, objęte wykazami określonymi w załącznikach nr 1 i nr 2 do rozporządzenia, wprowadzane na polski obszar celny muszą spełniać wymagania określone w § 5—7.

§ 14. Uprawnienia klasyfikatora grzybów nadają państwowi wojewódzcy inspektorzy sanitarni.

§ 15. Uprawnienia klasyfikatora grzybów może uzyskać osoba, która:

- 1) jest pełnoletnia;
- 2) ukończyła co najmniej gimnazjum;
- 3) ukończyła kurs specjalistyczny dla kandydatów na klasyfikatorów grzybów;
- 4) zdała egzamin przed komisją egzaminacyjną powołaną przez państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego.

§ 16. Uprawnienia grzyboznawcy nadaje Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu działający z upoważnienia Głównego Inspektora Sanitarnego.

§ 17. Uprawnienia grzyboznawcy może uzyskać osoba, która:

- 1) jest pełnoletnia;
- 2) posiada co najmniej wykształcenie średnie i 5-letni staż pracy przy skupie i przetwórstwie grzybów lub przetworów grzybowych lub wykształcenie wyższe zawodowe (licencjat);
- 3) ukończyła kurs specjalistyczny dla kandydatów na grzyboznawców;
- 4) zdała egzamin przed komisją egzaminacyjną powołaną przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu.

§ 18. 1. Kursy specjalistyczne dla kandydatów na klasyfikatorów grzybów oraz na grzyboznawców mogą być prowadzone przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub inne podmioty w zakresie prowadzonej przez nie działalności gospodarczej.

2. Kursy, o których mowa w ust. 1, obejmują część teoretyczną i zajęcia praktyczne.

3. Ramowy program kursu specjalistycznego dla kandydatów na klasyfikatorów grzybów określa załącznik nr 5 do rozporządzenia.

4. Ramowy program kursu specjalistycznego dla kandydatów na grzyboznawców określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.

§ 19. 1. Egzamin na klasyfikatora grzybów przeprowadza komisja egzaminacyjna w składzie: przewodniczący komisji i co najmniej dwóch członków komisji, powoływanych przez państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego.

2. Egzamin, o którym mowa w ust. 1, składa się z części praktycznej, obejmującej określenia przynależności gatunkowej grzybów oraz z części teoretycznej, obejmującej test pisemny.

3. Z przebiegu egzaminu komisja egzaminacyjna sporządza protokół, który podpisuje przewodniczący i członkowie komisji; protokoły komisji przechowywane są łącznie z ewidencją, o której mowa w § 23.

4. Osoba, która zdała egzamin, otrzymuje świadectwo potwierdzające uzyskanie uprawnienia klasyfikatora grzybów, którego wzór określa załącznik nr 7 do rozporządzenia.

§ 20. 1. Egzamin na grzyboznawcę przeprowadza komisja egzaminacyjna w składzie: przewodniczący komisji i co najmniej dwóch członków komisji, powoływanych przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu.

2. Egzamin, o którym mowa w ust. 1, składa się z części praktycznej, obejmującej określenia przynależności gatunkowej grzybów świeżych i suszonych oraz z części teoretycznej, obejmującej test pisemny.

3. Z przebiegu egzaminu komisja egzaminacyjna sporządza protokół, który podpisuje przewodniczący i członkowie komisji; protokoły komisji przechowywane są łącznie z ewidencją, o której mowa w § 23.

4. Osoba, która zdała egzamin, otrzymuje świadectwo potwierdzające uzyskanie uprawnienia grzyboznawcy, którego wzór określa załącznik nr 8 do rozporządzenia.

§ 21. Główny Inspektor Sanitarny może wyrazić zgodę na uzyskanie uprawnień, o których mowa w § 15 i 17, przez osoby niespełniające wymagań w zakresie wykształcenia określonych w § 15 pkt 2 i § 17 pkt 2, jeżeli osoby te posiadają co najmniej pięcioletnie doświadczenie zawodowe przy skupie lub przetwórstwie grzybów i przetworów grzybowych.

§ 22. Warunki odbywania kursu specjalistycznego, o którym mowa w § 15 pkt 3 oraz § 17 pkt 3, i składania egzaminu, o którym mowa w § 15 pkt 4 oraz § 17 pkt 4, określają umowy zawarte z osobami ubiegającymi się o odpowiednie uprawnienia albo z pracodawcami tych osób.

§ 23. Ewidencję osób, które uzyskały uprawnienia klasyfikatora grzybów, prowadzą i przechowują stacje sanitarno-epidemiologiczne, w których uprawnienia te zostały nadane, a ewidencję osób, które uzyskały

uprawnienie grzyboznawcy — Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Poznaniu.

§ 24. Uprawnienia klasyfikatora grzybów lub grzyboznawcy uzyskane na podstawie przepisów dotychczasowych zachowują ważność.

§ 25. W sprawach dotyczących wniosków obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej ubiegających się o uznanie uprawnień klasyfikatora grzybów lub grzyboznawcy mają zastosowanie przepisy art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 maja 2002 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do podejmowania lub wykonywania niektórych działalności (Dz. U. Nr 71, poz. 655).

§ 26. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z tym że przepisy § 2 oraz § 25 stosuje się z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.²⁾

Minister Zdrowia: *M. Łapiński*

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 18 sierpnia 1993 r. w sprawie wykazu grzybów jadalnych, wymagań technologicznych ich przetwarzania i obrotu oraz nadawania uprawnień w zakresie grzyboznawstwa (Dz. U. Nr 79, poz. 374 oraz z 1996 r. Nr 12, poz. 73), które utraciło moc z dniem 1 stycznia 2003 r. na podstawie art. 59 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia (Dz. U. Nr 63, poz. 634 i Nr 128, poz. 1408 oraz z 2002 r. Nr 135, poz. 1145 i Nr 166, poz. 1362).

Załączniki do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 19 grudnia 2002 r. (poz. 178)

Załącznik nr 1

WYKAZ GRZYBÓW DOPUSZCZONYCH DO OBROTU LUB PRODUKCJI PRZETWORÓW GRZYBOWYCH ALBO ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH ZAWIERAJĄCYCH W SWOIM SKŁADZIE GRZYBY

- 1) borowik szlachetny (prawdziwek wszystkie odmiany) — *Boletus edulis* Bull ex Fr.;
- 2) koźlarz babka (wszystkie odmiany) — *Leccinum scabrum* (Bull.) S. F. Gray.;
- 3) koźlarz grabowy — *Leccinum griseum* (Quel.) Sing.;
- 4) koźlarz czerwony (wszystkie odmiany) — *Leccinum aurantiacum* (Bull.) S. F. Gray.;
- 5) maślak pstry — *Suillus variegatus* (Swartz) O. Kuntze.;
- 6) maślak sitarz — *Suillus* (L. ex Fr.) *bovinus* O. Kuntze.;
- 7) maślak ziarnisty — *Suillus granulatus* (L.) O. Kuntze.;
- 8) maślak zwyczajny — *Suillus luteus* (L.) S. F. Gray.;
- 9) maślak żółty — *Suillus grevillei* (Klotzsch) Sing. Klotzsch.;
- 10) piaskowiec kasztanowaty — *Gyroporus castaneus* (Bull.) Quel.;
- 11) piaskowiec modrzak — *Gyroporus cyanescens* (Bull.) Quel.;
- 12) podgrzybek brunatny — *Xerocomus badius* (Fr.) Kuhn ex Gilb.;
- 13) podgrzybek zajęczek — *Xerocomus subtomentosus* (L.) Quel.;
- 14) podgrzybek złotawy — *Xerocomus chrysenteron* (Bull.) Quel.;
- 15) czubajka kania — *Macrolepiota procera* (Soop.) Sing.;
- 16) dwupierścieniak cesarski — *Catathelasma imperiale* (Fr.) Sing.;
- 17) gąska zielonka — *Tricholoma flavovirens* (Pers.) Lund ex Nannf.;
- 18) kolczak obłączasty — *Hydnum repandum* L.;
- 19) lejkwiec dęty — *Craterellus cornucopioides* (L.) Pers.;
- 20) lejkówka wonna — *Clitocybe odora* (Bull.) Kummer.;
- 21) mleczaj rydz — *Lactarius deliciosus* Fr.;
- 22) mleczaj smaczny — *Lactarius volemus* Fr.;
- 23) opieńki — *Armillaria mellea sensu lato* (Vahl. in. Fl. Dan.) P. Karst., Syn. *Armillaria* (Fr.: Fr) Staude, Syn. *Armillaria mellea comple*, tylko młode owocniki.;
- 24) pieczarka dwuzarodnikowa — *Agaricus bisporus* (Lange) Sing. Imbach, z wyjątkiem zbyt młodych egzemplarzy ze stanu naturalnego, których blaszki jeszcze nie poróżwiały.;
- 25) pieczarka lśniąca — *Agaricus silvaticus* Schaeff., z wyjątkiem zbyt młodych egzemplarzy ze stanu naturalnego, których blaszki jeszcze nie poróżwiały.;
- 26) pieczarka ogrodowa — *Agaricus hortensis* (Cooke) Pil., z wyjątkiem zbyt młodych egzemplarzy ze stanu naturalnego, których blaszki jeszcze nie poróżwiały.;
- 27) pieczarka polna — *Agaricus campestris* (L.) Fr., z wyjątkiem zbyt młodych egzemplarzy ze stanu naturalnego, których blaszki jeszcze nie poróżwiały.;
- 28) pieczarka szlachetna — *Agaricus bitorquis* (Quel) Sacc., z wyjątkiem zbyt młodych egzemplarzy ze stanu naturalnego, których blaszki jeszcze nie poróżwiały.;
- 29) pieczarka zaroślowa — *Agaricus silvicola* (Vitt.) Sacc., z wyjątkiem zbyt młodych egzemplarzy ze stanu naturalnego, których blaszki jeszcze nie poróżwiały.;

- 30) pieprznik jadalny (kurka) — *Cantharellus cibarius* Fr;
- 31) płachetka kołpakowa — *Rozites caperata* (Pers. ex Fr.) P. Karst;
- 32) twardzioszek przydrożny — *Marasmius oreades* (Bolt.) Fr;
- 33) bocznik ostrygowaty — *Pleurotus ostreatus* (Jacq.) Kummer;
- 34) twardziak (Shii — take) — *Lentinus edodes* (Berck.) Singer, Syn. *Lentinula edodes* (Berk.), Pegler;
- 35) łuskwiak lepki — *Pholiota nameko* (T. Ito) S. Ito et Imai Syn. *Collybia nameko* T. Ito *Pholiota glutinosa* Kawam. *Kuehneromyces nameko* (t. Ito) S. Ito;
- 36) pochwiak pochwiasty — *Volvariella volvacea* (Bull. Ex Fr.) Sing. Syn. *Volvaria volvacea* (Bull.) Sacc;
- 37) trufla letnia — *Tuber aestivum* Vitt;
- 38) trufla zimowa — *Tuber magnatum* Pico & Vitt;
- 39) trufla czarnozarodnikowa — *Tuber melanosporum* Vitt;
- 40) trzęsak morszczynowaty — *Tremella fuciformis* Berk.;
- 41) ucho bżowe — *Hirneola auricula-judae* (Bull. Ex St. Amans) Berk. Syn. *Auricularia auricula-judae* (Bull.) West. *Auricularia auricula* (L. ex Hooker) Underwood;
- 42) uszak gęstowłose — *Auricularia polytricha* (Mont.) Sacc. Syn. *Hirneola polytricha* Mont.

Załącznik nr 2

WYKAZ PRZETWORÓW GRZYBOWYCH DOPUSZCZONYCH DO OBROTU

A. Półprodukty:

1. Grzyby blanszowane, stanowiące półprodukt nietrwały, jeżeli:

- 1) do ich sporządzenia użyto jednego z gatunków grzybów świeżych wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia;
- 2) zostały zblanszowane i umieszczone w zalewie słono-kwaśnej o pH około 5 i do 10 % NaCl;
- 3) przy przechowywaniu i transporcie zachowana jest temperatura od 2°C do 4°C.

2. Grzyby mrożone, jeżeli:

- 1) do sporządzenia użyto jednego z gatunków grzybów świeżych wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia oraz
- 2) zostały poddane działaniu temperatury przynajmniej -30°C.

3. Grzyby w solance, jeżeli:

- 1) do ich sporządzenia użyto jednego z gatunków grzybów świeżych, wymienionych w pkt 1—14, 17, 21—24, 28, 30—31, 33—39, 41 i 42 załącznika nr 1 do rozporządzenia;
- 2) zostały zblanszowane i utrwalone w solance o stężeniu:
— grzyby leśne, pieczarki — nie mniejszym niż 20%.

4. Grzyby suszone w postaci całych owocników, samych kapeluszy lub krajanki (płatki, grysik i mączka), sporządzone z kapeluszy łącznie z trzonami, których liczba nie może przekraczać liczby kapeluszy, jeżeli:

- 1) do ich sporządzenia użyto jednego z następujących gatunków grzybów świeżych wymienionych w za-

łączniku nr 1 do rozporządzenia pkt 1—24, 28, 30, 33, 34, 40—42 oraz

2) nie zawierają więcej niż 12% wody.

5. Grzyby suszone w postaci mączki wielogatunkowej, jeżeli przemiał każdego gatunku był prowadzony oddzielnie, a mieszanie nastąpiło bezpośrednio przed wprowadzeniem do obrotu.

B. Produkty:

1. Grzyby duszone w tłuszczu w postaci całych owocników lub pokrojonych na połówki, ćwiartki lub plastry, jeżeli:

- 1) do ich sporządzenia użyto jednego z gatunków grzybów świeżych, mrożonych albo grzybów w solance lub blanszowanych albo mieszaniny nie więcej niż trzech gatunków grzybów świeżych wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia;

2) zostały umieszczone w hermetycznych opakowaniach i poddane sterylizacji lub mrożeniu w temperaturze około -40°C do -35°C w opakowaniu szczelnym.

2. Ekstrakt grzybowy, stanowiący płynny wyciąg o zawartości suchej masy minimum 7%, jeżeli:

- 1) do jego sporządzenia użyto jednego z gatunków grzybów świeżych wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia lub grzybów mrożonych albo grzybów suszonych;

2) został utrwalony termicznie.

3. Koncentrat grzybowy, stanowiący zagęszczony wyciąg o zawartości suchej masy minimum 24%, jeżeli:

- 1) do jego sporządzenia użyto jednego z gatunków grzybów świeżych wymienionych w załączniku

nr 1 do rozporządzenia lub grzybów mrożonych albo grzybów suszonych oraz

2) został utrwalony termicznie.

4. Grzyby kwaszone, jeżeli:

1) produkt mało trwały:

a) do jego sporządzenia użyto jednego z następujących gatunków grzybów świeżych wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia pkt 1—14, 16—18, 21—23, 30, 31 i 33 oraz

b) zostały utrwalone na drodze fermentacji mlekowej;

2) produkt trwały:

— utrwalony na drodze pasteryzacji.

5. Grzyby marynowane, jeżeli:

1) do ich sporządzenia użyto jednego z gatunków grzybów świeżych, mrożonych albo grzybów w solance lub blanszowanych po odsoleniu albo mieszaniny nie więcej niż trzech gatunków grzybów świeżych wymienionych w załączniku nr 1 do roz-

porządzenia, w tym dwa gatunki z rodziny borowikowatych;

2) zostały zakwaszone kwasem octowym lub cytrynowym albo mieszaniną tych kwasów o stężeniu nie wyższym niż 1,5% w przeliczeniu na kwas octowy do poziomu pH przynajmniej 5,4;

3) zostały poddane pasteryzacji.

6. Grzyby sterylizowane, jeżeli:

1) do ich sporządzenia użyto jednego z gatunków grzybów świeżych, mrożonych albo mieszaniny nie więcej niż trzech gatunków grzybów świeżych wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia albo grzybów w solance lub grzybów blanszowanych po odsoleniu;

2) zostały umieszczone w hermetycznych opakowaniach i poddane działaniu temperatury 120°C—122°C.

7. Inne przetwory grzybowe, jeżeli do ich sporządzenia użyto jednego z gatunków grzybów świeżych wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia lub półproduktów albo ich biomasy.

WZÓR

....., dnia .....

.....

.....

.....

(imię i nazwisko lub nazwa i adres przedsiębiorcy
prowadzącego działalność w zakresie
przetwórstwa lub skupu grzybów)

ATEST NA GRZYBY ŚWIEŻE Nr .....

Na podstawie § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 19 grudnia 2002 r.
w sprawie grzybów dopuszczonych do obrotu lub produkcji przetworów grzybowych
albo artykułów spożywczych zawierających grzyby oraz uprawnień klasyfikatora grzybów
i grzyboznawcy (Dz. U. z 2003 r. Nr 21, poz. 178),

w wyniku oceny przeprowadzonej w dniu ..... o godz. ....

stwierdzam, że grzyby świeże z gatunku .....

.....

pochodzące z okolic .....

w ilości kg ..... (słownie) .....

pod względem zgodności gatunkowej i cech organoleptycznych nie budzą zastrzeżeń i nadają się
do obrotu i przetwórstwa.

Atest obejmuje partię badaną, której maksymalny okres przechowywania wynosi 48 godzin
w temperaturze do 10°C.

(pieczętka i podpis
grzyboznawcy/klasyfikatora grzybów)

WZÓR

....., dnia .....

.....

.....

.....

(imię i nazwisko lub nazwa i adres przedsiębiorcy
prowadzącego działalność w zakresie
przetwórstwa lub skupu grzybów)

ATEST NA GRZYBY SUSZONE NR .....

Na podstawie § 7 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 19 grudnia 2002 r.
w sprawie grzybów dopuszczonych do obrotu lub produkcji przetworów grzybowych
albo artykułów spożywczych zawierających grzyby oraz uprawnień klasyfikatora grzybów
i grzyboznawcy (Dz. U. z 2003 r. Nr 21, poz. 178),

w wyniku oceny przeprowadzonej w dniu .....

stwierdzam, że dostarczone do oceny grzyby suszone:

w ilości ..... dag/kg (słownie.....)

z gatunku .....

w postaci samych kapeluszy, całych owocników, krajanki*)

w opakowaniu zbiorczym/jednostkowym*)

bez domieszki innych gatunków grzybów,

bez zapleśnień, zaczerwienienia wtórnego i rozkruszka,

zawartość wody .....,

pod względem zgodności gatunkowej, cech organoleptycznych i sanitarnych nie budzą
zastrzeżeń i nadają się do obrotu.

Grzyby przeznaczone do sprzedaży bezpośrednio konsumentowi muszą być umieszczone
w jednostkowych opakowaniach i odpowiednio oznakowane - nazwa grzyba, nr atestu, rok.

Atest obejmuje partię badaną.

.....

(podpis i pieczęć grzyboznawcy)

*) Właściwe podkreślić.

Załącznik nr 5

RAMOWY PROGRAM KURSU SPECJALISTYCZNEGO DLA KANDYDATÓW NA KLASYFIKATORÓW GRZYBÓW

Cel kursu:

Przekazanie kandydatom na klasyfikatorów grzybów świeżych rosnących w warunkach naturalnych niezbędnej wiedzy, która jest wymagana do egzaminu.

Czas trwania kursu — ..... godzin.

Program szczegółowy

1. Podstawowe wiadomości o grzybach kapeluszowych:

- 1) środowisko oraz warunki rozwoju grzybów;
- 2) rola grzybów w świecie roślinnym i zwierzęcym;
- 3) sezonowość owocowania grzybów;
- 4) budowa owocnika grzyba kapeluszowego, cechy makro- i mikroskopowe, cechy organoleptyczne;
- 5) podstawy podziału systematycznego grzybów.

2. Charakterystyka dopuszczonych do obrotu grzybów uprawnych i rosnących w warunkach naturalnych — zgodnie z obowiązującymi przepisami.

3. Grzyby jadalne niedopuszczone do obrotu — przyczyny ich niedopuszczenia.

4. Grzyby trujące i zatrucia grzybami:

- 1) omówienie gatunków grzybów będących najczęstszą przyczyną zatrucia oraz podobnych do nich gatunków jadalnych;
- 2) podział zatruc ze względu na zasady działania toksyn.

5. Podstawy prawne dotyczące sprawowania nadzoru przez organy urzędowej kontroli żywności:

- 1) ustawa o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia wraz z aktami wykonawczymi;
- 2) ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
- 3) przepisy dotyczące opakowań jednostkowych.

6. Polskie normy dotyczące grzybów świeżych.

7. Ocena grzybów świeżych:

- 1) cechy dyskwalifikujące;
- 2) klasa jakości;
- 3) warunki przechowywania i transportu.

8. Wymagania sanitarne dotyczące punktów skupu grzybów.

9. Sprawowanie nadzoru sanitarnego nad:

- 1) targowiskową sprzedażą rosnących w warunkach naturalnych grzybów świeżych i przetworów grzybowych;
- 2) grzybami i przetworami grzybowymi znajdującymi się w obrocie;
- 3) grzybami w zakładach żywienia zbiorowego.

10. Ćwiczenia — wystawianie atestów na grzyby świeże przeznaczone do:

- 1) przetwórstwa;
- 2) obrotu.

11. Seminarium – powtórzenie przekazywanego materiału.

Załącznik nr 6

RAMOWY PROGRAM KURSU SPECJALISTYCZNEGO DLA KANDYDATÓW NA GRZYBOZNAWCÓW

Cel kursu:

Przekazanie kandydatom na grzyboznawców niezbędnej wiedzy, która jest wymagana do egzaminu.

Czas trwania kursu — ..... godzin.

Program szczegółowy

1. Podstawowe wiadomości o grzybach kapeluszowych:

- 1) środowisko oraz warunki rozwoju grzybów;
- 2) rola grzybów w świecie roślinnym i zwierzęcym;
- 3) sezonowość owocowania grzybów.

2. Warunki zbioru ze stanu naturalnego.

3. Budowa grzybów kapeluszowych.

4. Podstawy podziału systematycznego grzybów.

5. Zbiór i oznaczenia zebranych gatunków rosnących w warunkach naturalnych.

6. Omówienie grzybów dopuszczonych do obrotu — uprawnych i rosnących w warunkach naturalnych.

7. Ćwiczenia:

- 1) zbiór i oznaczanie zebranych gatunków grzybów świeżych rosnących w warunkach naturalnych w terenie;

2) posługiwanie się kluczami i atlasami.

8. Grzyby podlegające ochronie prawnej i grzyby zagrożone.

9. Skład chemiczny grzybów.

10. Wartości odżywcze, strawność i przyswajalność przez organizm ludzki grzybów.

11. Uprawa grzybów — metody, trendy.

12. Produkcja pieczarki blanszowanej, mrożonej, marynowanej.

13. Produkcja podłoża do uprawy pieczarki.

14. Skażenia promieniotwórcze grzybów.

15. Podstawowe wiadomości z zakresu mikrobiologii i zanieczyszczeń chemicznych żywności, higieny produkcji i wymagań mikrobiologicznych dla grzybów i przetworów grzybowych.

16. Obowiązujące przepisy prawne krajowe dotyczące:

1) rozporządzenia dotyczącego grzybów dopuszczonych do obrotu, środków spożywczych zawierających grzyby, przetworów grzybowych oraz uprawnień klasyfikatora grzybów i grzyboznawcy;

2) dozwolonych substancji dodatkowych, które mogą być stosowane do żywności;

3) maksymalnych poziomów zanieczyszczeń chemicznych i biologicznych, które mogą znajdować się w żywności.

17. Omówienie przetwórstwa grzybów:

1) półprodukty: grzyby solone, grzyby blanszowane;

2) półprodukty gotowe: grzyby suszone, grzyby marynowane, grzyby sterylizowane;

3) produkty zawierające w swoim składzie grzyby: sałatki, leczy, sosy, koncentraty.

18. Zajęcia praktyczne — zwiedzanie zakładu przetwórstwa grzybów.

19. Przetwórstwo grzybów rosnących w warunkach naturalnych.

20. Ćwiczenia:

1) identyfikacja i segregacja grzybów suszonych;

2) wystawianie atestów na grzyby świeże i suszone.

21. Wymagania sanitarne dotyczące punktów skupu grzybów.

22. Zasady nadzoru organów urzędowej kontroli żywności nad sprzedażą grzybów świeżych, suszonych i przetworów grzybowych na targowiskach i w obrocie.

23. Zatrucia grzybami na tle zatruc pokarmowych w kraju. Epidemiologia zatruc grzybami — podział zatruc ze względu na mechanizm działania toksyn:

1) zatrucia cytotropowe;

2) zatrucia neurotropowe;

3) zatrucia gastryczne;

4) zatrucia nieswoiste.

24. Ćwiczenia — określanie przynależności gatunkowej grzybów świeżych na podstawie zarodników — analiza mikroskopowa.

25. Identyfikacja i segregacja grzybów suszonych.

26. Ćwiczenia — określanie przynależności gatunkowej rosnących w warunkach naturalnych grzybów suszonych.

27. Podstawy prawne dotyczące sprawowania nadzoru przez organy urzędowej kontroli żywności:

1) ustawa o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia wraz z aktami wykonawczymi;

2) ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej;

28. Powtórzenie materiału kursu.

29. Projekcja filmu, np. „Zatrucia grzybami”.

WZÓR

ŚWIADECTWO KLASYFIKATORA GRZYBÓW Nr ....

**Wojewódzka Stacja
Sanitarno - Epidemiologiczna**

W.....

Stwierdzam, że

Pan/Pani ..... imię ojca .....

urodzony(a) .....

po zdaniu w dniu ..... z wynikiem pozytywnym egzaminu uzyskał(a) uprawnienie
klasyfikatora grzybów.

Podstawa prawna: § 19 ust. 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 19 grudnia 2002 r.
w sprawie grzybów dopuszczonych do obrotu lub produkcji przetworów grzybowych
albo artykułów spożywczych zawierających grzyby oraz uprawnień klasyfikatora grzybów
i grzyboznawcy (Dz. U. z 2003 r. Nr 21, poz. 178).

Uprawnienie podlega uchyleniu w przypadkach określonych w art. 22 ust. 3 ustawy z dnia
11 maja 2001 r. o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia (Dz. U. Nr 63, poz. 634
i Nr 128, poz. 1408 oraz z 2002 r. Nr 135, poz. 1145 i Nr 166, poz. 1362).

.....
(pieczęć okrągła państwowego
wojewódzkiego inspektora sanitarnego)

.....
(podpis państwowego wojewódzkiego
inspektora sanitarnego)

....., dnia .....

WZÓR

ŚWIADECTWO GRZYBOZNAWCY Nr .....

Państwowy Wojewódzki
Inspektor Sanitarny w Poznaniu

Stwierdzam, że

Pan/Pani ..... imię ojca .....

urodzony(a) ..... w .....

po zdaniu w dniu ..... z wynikiem pozytywnym egzaminu uzyskał(a) uprawnienie
grzyboznawcy.

Podstawa prawna: § 20 ust. 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 19 grudnia 2002 r.
w sprawie grzybów dopuszczonych do obrotu lub produkcji przetworów grzybowych
albo artykułów spożywczych zawierających grzyby oraz uprawnień klasyfikatora grzybów
i grzyboznawcy (Dz. U. z 2003 r. Nr 21, poz. 178).

Uprawnienie podlega uchyleniu w przypadkach określonych w art. 22 ust. 3 ustawy z dnia 11 maja
2001 r. o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia (Dz. U. Nr 63, poz. 634 i Nr 128, poz. 1408
oraz z 2002 r. Nr 135, poz. 1145 i Nr 166, poz. 1362).

.....
(pieczęć okrągła Państwowego
Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego
w Poznaniu)

.....
(podpis
Państwowego Wojewódzkiego Inspektora
Sanitarnego w Poznaniu)

....., dnia .....